

اسناد اشغال ایران

جلد دوم: یادداشت‌هایی درباره ایران (۱۹۴۱-۱۹۴۳)

گردآوری و ترجمه: مهدی فیروزی

چاپ اول

۱۴۰۲

مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران

(پژوهشکده تاریخ معاصر)

- سرشناسه: فیروزی، مهدی، ۱۳۶۲-
عنوان و نام پدیدآور: اسناد اشغال ایران / گردآوری و ترجمه مهدی
فیروزی؛ ناظر علمی: موسی فقیه حقانی؛ ویراستار: نعمت‌الله عاملی.
مشخصات نشر: تهران: مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری: ۵ج: جدول.
شابک: ج ۱: ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۰۹-۶۷-۱؛ ج ۲: ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۰۹-۶۸-۸؛ ج ۳: ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۰۹-۶۹-۵؛ ج ۴: ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۰۹-۷۰-۱؛ ج ۵: ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۰۹-۷۱-۸
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
یادداشت: گردآورنده و مترجم در جلد اول مهدی فیروزی
است. گردآورنده و مترجم در جلد سوم و چهارم فریده سلیمانی
است. گردآورنده و مترجم در جلد پنجم محمد صفار و فریده
سلیمانی است.
یادداشت: نمایه.
مندرجات: ج ۱. قطعی و بحران غذایی (۱۹۴۵-۱۹۴۱)
ج ۲. یادداشت‌هایی درباره ایران (۱۹۴۱-۱۹۳۹)
۳. در مسیر تدارکات جنگ (۱۹۴۱-۱۹۴۲)
۴. بحران مالی و غذایی و شکست طرح‌های مستشاری.
۵. بحران سیاسی و دولت‌های ناپایدار
موضوع: ایران -- تاریخ -- پهلوی، ۱۳۲۰-۱۳۵۷ -- اشغال
متفقی، ۱۳۲۰-۱۳۲۴ -- اسناد و مدارک
Iran -- History -- Pahlavi, 1941-1978 -- Allied occupation,
1941-1945 -- Sources
موضوع: جنگ جهانی دوم، ۱۹۳۹-۱۹۴۵م: ایران
World -- War, -- 1939-1945 -- Iran
شناسه افزوده: فقیه حقانی، موسی، ۱۳۲۲ -
شناسه افزوده: فیروزی، مهدی، ۱۳۶۲ -
شناسه افزوده: مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران
رده‌بندی کنگره: DSR۵/۱۵۰۲
رده‌بندی دیویی: ۰۸۲۴۰۷۲۷/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۹۱۴۴۸۷۶
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

اسناد اشغال ایران

جلد دوم: یادداشت‌هایی درباره ایران (۱۹۴۱-۱۹۴۳)

گردآوری و ترجمه: مهدی فیروزی

ناظر علمی: دکتر موسی فقیه حقانی |

ویراستار: نعمت‌الله عاملی |

نشانی: تهران، خیابان ولی عصر (عج) خیابان شهید فیاضی (فرشته)، نبش چناران، شماره ۱۵

صندوق پستی: ۱۹۳۹۵/۱۹۷۵ | تلفن: ۲۲۰۰۳۴۶۹ | دورنگار: ۲۲۶۰۲۰۹۶

حروفچینی و صفحه‌آرایی: مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مؤسسه بوستان کتاب قم

چاپ اول: ۱۴۰۲ | تعداد: ۱۰۰۰ | قیمت: ۲۰۰/۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۰۹-۶۸-۸

نشانی مرکز توزیع: نمایشگاه و فروشگاه دائمی سرای تاریخ

خیابان ولی عصر (عج)، خیابان شهید فیاضی (فرشته)، شماره ۱۱

نمایر: ۲۲۶۰۲۰۹۶-۰۲۱ | نشانی وب فروشگاه: www.iichstore.ir

سفارشات: ۰۲۱-۲۲۶۰۵۰۷۳ و ۰۲۱-۲۲۶۰۵۰۷۵۵

نشانی مادر شبکه‌های اجتماعی: @IICHSPub

www.iichs.ir | info @ iichs.org

کلیه حقوق این اثر متعلق است به مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران

مقدمه

اشغال ایران توسط متفقین، کشور را با مشکلات اقتصادی و اجتماعی بی‌شماری مواجه کرد که تورم، قحطی و بیماری تنها برخی از پیامدهای این رخداد نامیمون بود. کمبود مواد غذایی و تورم بی‌سابقه در کشور که بخشی از آن ناشی از سیاست‌های پولی متفقین بود، قدرت خرید مردم را به شدت کاهش داد و در نتیجه هزاران نفر در سراسر کشور دچار قحطی و گرسنگی شدند. موضوع اسناد این جلد مانند چند مجلد دیگر، عمدتاً اوضاع نابسامان اقتصادی، کمبود مواد غذایی، وضعیت نامناسب بهداشتی و مشکلات ناشی از ورود پناهجویان لهستانی و شیوع بیماری‌های مختلف از جمله تیفوس، تیفوئید و انواع بیماری‌های عفونی است. ورود پناهجویان، علاوه بر تشدید وضعیت نابسامان غذایی در کشور، پیامدهای دیگری همچون بیماری را به دنبال داشت.

اسناد این مجلد به طور عمده مربوط به اداره خدمات استراتژیک (Office of Strategic Services) و نیز گزارش‌های مطبوعاتی درباره اوضاع نابسامان داخلی ناشی از اشغال ایران توسط متفقین است. اداره خدمات استراتژیک یا ا. اس. اس یک سازمان اطلاعاتی آمریکایی بود که در خلال جنگ جهانی دوم به مدت سه سال از ۱۹۴۲ تا ۱۹۴۵ فعالیت می‌کرد. ا. اس. اس به‌عنوان ستاد مشترک ارتش، به جاسوسی و جمع‌آوری اطلاعات برای همه شاخه‌های نظامی ایالات متحده آمریکا می‌پرداخت. از دیگر کارکردهای سازمان ا. اس. اس در جهان، تولید پروپاگاندا، براندازی و برنامه‌ریزی برای پس از جنگ بود. سرانجام پس از سه سال فعالیت در دوران جنگ جهانی دوم، این دفتر در سال ۱۹۴۵ برچیده شد و جای خود را به سازمانی به نام گروه

اطلاعات مرکزی داد که در اوایل سال ۱۹۴۶ میلادی به دستور رئیس جمهور ترومن بنیان‌گذاری شد. سپس با تصویب لایحه امنیت ملی ۱۹۴۷، به آژانس اطلاعات مرکزی (سیا) تغییر نام یافت. برخی دیگر از گزارش‌های این مجموعه مربوط به روزنامه فرانسوی زبان ژورنال دو تهران است که از سال ۱۳۱۳ توسط مؤسسه اطلاعات در تهران چاپ می‌شد. گزارش‌های این مجلد مربوط به دوره زمانی دسامبر ۱۹۴۱ تا سپتامبر ۱۹۴۳/آذر ۱۳۲۰ تا شهریور ۱۳۲۲ می‌باشد.